

Oponentský posudek
na rigorózní práci Petra Válka
Příprava k trestnému činu

I.

Rigorózní práce Mgr. Petra Válka o rozsahu 117 stran vlastního textu je věnována jednomu z vývojových stadií trestného činu.

Téma rigorózní práce je aktuální. Příprava trestného činu, jako počáteční vývojové stadium trestně relevantního jednání je problematikou, které je potřeba věnovat pozornost, a to i s ohledem na stále sofistikovanější způsoby páchání trestných činů, ale i prosazující se snahy zákonodárce o trestněprávní postih přípravného jednání zaváděním nových skutkových podstat předčasně dokonaných trestných činů, čímž dochází ke kriminalizaci jednání, která sice materiálně spadají pod přípravu, avšak podle obecné úpravy přípravy by vzhledem k míře jejich závažnosti (škodlivosti) v některých případech nebyla trestná.

Rigorózní práce Mgr. Petra Válka tak tuto aktuální problematiku zpracovává v sedmi kapitolách, v nichž se zabývá obecným vymezením vývojových stadií trestného činu, obecným vymezením samotné přípravy, zvláštními způsoby přípravy, nezpůsobilou přípravou, charakteristikou trestných činů, u nichž je příprava vyloučena, zánikem trestnosti přípravy a nakonec zvláštnostmi trestání přípravy. V závěru autor sumarizuje poznatky, ke kterým dospěl. Práce tak vychází z logické osnovy, jednotlivé části na sebe postupně navazují, je přehledná, přičemž snadnější orientaci v textu umožňuje vnitřní členění kapitol. S pečlivostí je sestaven seznam použitých pramenů, rozčleněný do několika samostatných částí. K formální stránce práce nemám námitek.

Z hlediska použitých metodologických postupů se výklad opírá zejména o učebnicové a komentářové zdroje, za současného použití i další odborné literatury, periodik, značného množství judikatury a některých internetových zdrojů. Je škoda, že z relevantních pramenů nepoužil starší Solnařovi práci „Kodifikace trestního práva z roku 1961 z hlediska záruk zákonnosti“, obsahující kritiku právní úpravy přípravy v kodifikaci z roku 1961 i další zajímavé podněty pro práci autora.

Závěry autora jsou zčásti formulovány za využití historického i komparativního výkladu zkoumané problematiky, na podkladě dostatečného počtu pramenů včetně cizojazyčných (ruských). S použitými prameny autor správně a korektně pracoval.

II.

K práci lze mít z hlediska její obsahové stránky jen drobné připomínky. Např. na str. 99 konec prvního odstavce pojednává autor o zániku trestní odpovědnosti pachatele „za *návod ve formě přípravy*“ (má být přípravy ve formě návodu). Na straně 104 uvádí jako příklad přípravy k trestnému činu vytvoření škodlivého softwaru určeného ke krádeži dat, přičemž opomíjí, že takové jednání by mohlo být postihované ne jako příprava, ale jako trestný čin Opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat podle § 231 tr. zák., který výrobu takového softwaru, představujícího nástroj určený „ke krádeži dat“, postihuje jako předčasně dokonaný trestný čin.

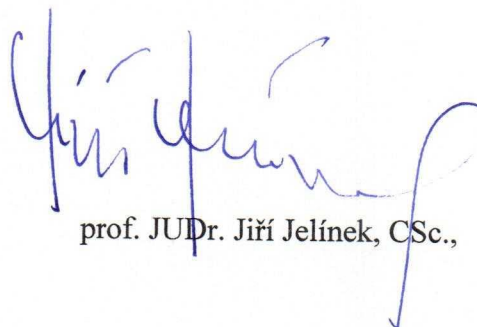
Práci celkově hodnotím jako zdařilou. Autor v ní prokázal, že se s problematikou přípravy k trestnému činu do patřičné hloubky seznámil. Kladně je třeba hodnotit, že se ve svém výkladu neomezuje jen na popis získaných poznatků, ale usiluje i o jejich kritickou analýzu a zaujetí vlastního stanoviska ke sporným otázkám nauky. I když své polemiky opírá o vlastní argumenty, popř. odkazy na judikaturu nebo příklad možné aplikace na konkrétním případě, ne vždy se mu to s úspěchem daří (např. při vymezení „nástrojů“ a „prostředků“ na str. 45) a ojedinele je možné pozorovat i neustálenost vlastních názorů, jež se dostávají do vzájemného nesouladu. Poukazují např. na závěr autora formulovaný na str. 40, že spolčení je závažnějším typem přípravy než návod a pomoc, který se dostává do rozporu s jeho tvrzením na str. 48, že spolčení má podpůrnou povahu k návodu a pomoci jako formám přípravy. Uvedené připomínky však zásadním způsobem nesnižují kvalitu práce.

III.

Práce splňuje kritéria stanovená pro rigorózní práce a je vhodným podkladem pro ústní obhajobu.

Při obhajobě doporučuji, aby autor vyjádřil svůj názor k otázce trendu zavádění nových skutkových podstat předčasně dokonaných trestných činů postihujících jednání, jež materiálně představují přípravu.

V Praze 27. 5. 2017

prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.,